

Odpusty w Kościele Katolickim

Objawienie Boże poucza nas, że grzechy pociągają za sobą kary, a gładzone są przez cierpienie, trudy życia czy też przez śmierć (por. Rdz 3,16–19; Rz 2,9). Chrześcijanin popełniający grzech otrzymuje w sakramencie pokuty odpuszczenie winy, natomiast pozostaje jeszcze tzw. kara doczesna. Darowanie kary doczesnej określa się terminem „odpust”, którego uzyskanie zakłada szczerą wewnętrzną przemianę oraz wypełnienie przepisanych uczynków. Odpust jest częściowy lub zupełny, w zależności od tego, czy uwalnia od kary doczesnej w części lub całości. Paweł VI zniósł odpusty określone konkretnym czasem (np. ilością dni lub lat), ponieważ w wieczności nie ma czasu. Wierny może uzyskiwać **odpust częściowy** lub zupełny tylko za siebie lub ofiarować go za zmarłego, ale za nikogo z żyjących, ponieważ każdy człowiek sam jest w stanie dokonać przemiany swojego życia i wypełnić wymagane do otrzymania odpustu warunki. **Odpust zupełny** można uzyskać tylko jeden raz w ciągu dnia, poza pozostającymi w obliczu śmierci, natomiast odpusty częściowe można uzyskiwać w ciągu jednego dnia wielokrotnie.

Do uzyskania odpustu zupełnego wymagane są trzy warunki:

- 1) Sakrament Pokuty i Pojednania (Spowiedź);
- 2) Komunia Święta;
- 3) modlitwa w intencjach Papieża (intencje Papieskiej Światowej Sieci Modlitwy).

(uwaga – nie modlimy się za papieża, ale w jego intencjach, a więc zawieramy Bogu to, o co modli się papież! Chodzi tu o intencję, jaką Ojciec Św. wyznacza na każdy miesiąc, a nie w intencji osoby Papieża). Wystarczy odmówić „Ojcze nasz” i „Zdrowaś Maryjo”.

Wykaz odpustów zupełnych i częściowych, podanych przez Penitencjarie Apostolską 29 czerwca 1969 roku:

1. Odmówienie modlitwy: Czynności nasze... (Mszał Rzymski: kolekta z czwartku po Popielcu) – **odpust częściowy**.
2. Odmówienie aktów cnót teologalnych i żalu za grzechy – **odpust częściowy**.
3. Nawiedzenie Najświętszego Sakramentu – **odpust częściowy**; adoracja Najświętszego Sakramentu: przynajmniej pół godziny – **odpust zupełny**.
4. Odmówienie hymnu: Uwielbiam Cię nabożnie – **odpust częściowy**.
5. Odmówienie przed zebraniem modlitwy: Stajemy wobec Ciebie, Panie – **odpust częściowy**.
6. Odmówienie modlitwy: Do Ciebie, Święty Józefie – **odpust częściowy**.
7. Odmówienie modlitwy: Dzięki Ci składamy, Wszchemogący Boże, za wszystkie dobrodziejstwa Twoje. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen. – **odpust częściowy**.
8. Odmówienie modlitwy: Aniele Boży – **odpust częściowy**.

9. Odmówienie modlitwy Anioł Pański, w okresie wielkanocnym Królowo nieba – **odpust cząstkowy**.
10. Odmówienie hymnu Duszo Chrystusowa – **odpust cząstkowy**.
11. Nawiedzenie jednej z czterech patriarchalnych bazylik rzymskich (św. Piotra, św. Pawła za Murami, Matki Boskiej Większej, św. Jana na Lateranie) i odmówienie tam Ojcze nasz i Wierzę – w święto tytułu;
– w jakiegokolwiek święto nakazane;
– raz w roku w innym dniu wybranym przez wiernego – **odpust zupełny**.
12. Błogosławieństwo Papieskie „Urbi et Orbi” choćby tylko przez radio lub telewizję – **odpust zupełny**.
13. Nawiedzenie cmentarza w dniach 1–8 listopada i modlitwa za zmarłych – **odpust zupełny**; w pozostałe dni roku – **odpust cząstkowy**
14. Nawiedzenie cmentarza starochrześcijańskiego, czyli katakumb – **odpust cząstkowy**.
15. Odmówienie Składu Apostolskiego (pacierzowe wyznanie wiary) lub Symbolu Nicejsko–Konstantynopolitańskiego (mszalne wyznanie wiary) – **odpust cząstkowy**.
16. Akt komunii duchowej, wzbudzony przy pomocy jakiegokolwiek pobożnej formuły – **odpust cząstkowy**.
17. Pobożne uczestnictwo w adoracji krzyża podczas liturgii w Wielki Piątek – **odpust zupełny**.
18. Odmówienie Jutrznii lub Nieszporów żałobnych – **odpust cząstkowy**.
19. Udział w nauczaniu lub uczeniu się nauki chrześcijańskiej – **odpust cząstkowy**.
20. Odmówienie Psalmu 130(729): Z głębokości – **odpust cząstkowy**.
21. Odmówienie modlitwy: Panie, Boże wszechmogący... (Liturgia Godzin: poniedziałek, II tydzień, Jutrznia) – **odpust cząstkowy**.
22. Odmówienie modlitwy: Oto ja, o dobry i najśłodszy Jezu – po komunii św. przed obrazem Jezusa Chrystusa w każdy piątek Wielkiego Postu i w Wielki Piątek – **odpust zupełny**; w pozostałe dni roku – **odpust cząstkowy**.
23. Uczestnictwo w uroczystym obrzędzie eucharystycznym na zakończenie kongresu eucharystycznego – **odpust zupełny**.
24. Odmówienie modlitwy: Wysłuchaj nas, Panie Święty, Ojcze wszechmogący, wieczny Panie, i racz zesłać z nieba świętego Anioła Swego, aby strzegł, osłaniał, nawiedzał i bronił wszystkich mieszkańców tego domu. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen. – **odpust cząstkowy**.
25. Uczestnictwo w rekolekcjach trwających przynajmniej trzy dni – **odpust zupełny**.
26. Odmówienie aktu: O Jezu Najśłodszy (akt wynagrodzenia) – **odpust cząstkowy**, natomiast w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa – za odmówienie publiczne – **odpust zupełny**.

27. Odmówienie aktu: O Jezu Najśladzsy, Odkupicielu (akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królwi) – **odpust cząstkowy**, natomiast w uroczystość Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata za odmówienie publiczne – **odpust zupełny**.

28. W godzinę śmierci, o ile nie ma kapłana, który udzieliłby sakramentów i błogosławieństwa papieskiego, można odmówić jakakolwiek modlitwę, o ile chrześcijanin za życia miał zwyczaj odmawiania jakichkolwiek modlitw. Do tego odpustu należy posłużyć się krucyfiksem lub krzyżem – **odpust zupełny**.

29. Odmówienie litanii: do Najświętszego Imienia Jezus, do Najświętszego Serca Pana Jezusa, do Najdroższej Krwi Chrystusa Pana, Loretańska do Najświętszej Maryi Panny, do świętego Józefa, do Wszystkich Świętych – **odpust cząstkowy**.

30. Odmówienie kantyku: Magnificat – **odpust cząstkowy**.

31. Odmówienie modlitwy: Maryjo, Matko łaski, Matko miłosierdzia. Broń mnie od wroga i przyjmij w godzinę śmierci – **odpust cząstkowy**.

32. Odmówienie modlitwy: Pomnij, o Najświętsza Panno Maryjo (modlitwa św. Bernarda) – **odpust cząstkowy**.

33. Odmówienie Psalmu 51(50): Zmiłuj się... – **odpust cząstkowy**.

34. Uczestnictwo w publicznie odprawianej nowennie przed Bożym Narodzeniem, Zesłaniem Ducha Świętego i Niepokalanym Poczęciem – **odpust cząstkowy**.

35. Posługiwanie się przedmiotami pobożności (krucyfiksem, krzyżem, różańcem, szkaplerzem, medalikiem), jeśli są pobłogosławione przez Papieża, ewentualnie przez biskupa – **odpust zupełny**, jeśli w uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła, odmówimy wyznanie wiary (jakakolwiek formułę); natomiast posługując się tymi przedmiotami pobłogosławionymi przez kapłana lub diakona – **odpust cząstkowy**.

36. Odmawianie Małych oficjów: O męce Pańskiej, o Najświętszym Sercu Pana Jezusa, o Matce Bożej, o Niepokalanym Poczęciu, o św. Józefie – **odpust cząstkowy**.

37. Odmówienie zatwierdzonej przez władzę kościelną modlitwy o powołania kapłańskie i zakonne – **odpust cząstkowy**.

38. Odprawienie modlitwy, rozmyślenia – **odpust cząstkowy**.

39. Odmówienie modlitwy za Papieża: Wezwanie: Módlmy się za Papieża naszego... Odpowiedź: Niech go Pan strzeże, zachowa przy życiu, darzy szczęściem na ziemi, i broni przed nieprzyjaciółmi – **odpust cząstkowy**.

40. Odmówienie modlitwy: O święta uczo... – **odpust cząstkowy**.

41. Słuchanie przepowiadanego Słowa Bożego (kazania) – **odpust cząstkowy**; wysłuchanie kilku nauk w czasie misji oraz uczestnictwo w uroczystym zakończeniu – **odpust zupełny**.

42. Pierwsza komunie św. – **odpust zupełny** zyskują ci, którzy po raz pierwszy przystępują do komunii św. lub pobożnie uczestniczą w tej uroczystości.

43. Sprawowanie i uczestnictwo we Mszy św. prymicyjnej – **odpust zupełny**.

44. Odmówienie: Modlitwy o jedność Kościoła – **odpust częstkowy**.
45. Uczestnictwo w miesięcznym dniu skupienia – **odpust częstkowy**.
46. Odmówienie modlitwy: Wieczny odpoczynek – **odpust częstkowy**.
47. Odmówienie modlitwy: Racz, Panie nagrodzić życiem wiecznym wszystkich, którzy nam dobrze czynią dla imienia Twego – **odpust częstkowy**.
48. Odmówienie różańca w kościele, kaplicy publicznej, w rodzinie, we wspólnocie zakonnej, w pobożnym stowarzyszeniu (wystarczy odmówić tylko jedną część różańca) – **odpust zupełny**; natomiast odmówienie poza tymi miejscami lub wspólnotami – **odpust częstkowy**:
49. Sprawowanie i uczestnictwo we Mszy św. jubileuszowej z okazji 25-, 50-, 60-lecia kapłaństwa – **odpust zupełny**.
50. Czytanie Pisma Świętego przez pół godziny – **odpust zupełny**; natomiast w krótszym czasie – **odpust częstkowy**.
51. Odmówienie: Witaj Królowo, Matko Miłosierdzia... – **odpust częstkowy**.
52. Odmówienie: Święta Maryjo, przybądź z pomocą biednym – **odpust częstkowy**.
53. Odmówienie modlitwy: „Święci Apostołowie Piotrze i Pawle...” – **odpust częstkowy**.
54. W dniu liturgicznego obchodu świętego odmówienie modlitwy mszalnej (kolekty) lub innej, zatwierdzonej ku czci danego świętego – **odpust częstkowy**.
55. Pobożne przeżegnanie się i wypowiedzenie słów: W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen. – **odpust częstkowy**.
56. Nawiedzenie kościołów stacyjnych w Rzymie – **odpust częstkowy**; natomiast uczestniczenie w tych kościołach w świętych czynnościach – **odpust zupełny**.
57. Odmówienie modlitwy: Pod Twoją obronę – **odpust częstkowy**.
58. Nawiedzenie kościoła (jednorazowo), w którym trwa Synod diecezjalny i odmówienie tam Ojcze nasz i Wierzę – **odpust zupełny**.
59. Odmówienie: Przed tak wielkim Sakramentem... podczas liturgii Wieczery Pańskiej po Mszy św. (w Wielki Czwartek) i w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (Boże Ciało) – **odpust zupełny**; w innym czasie – **odpust częstkowy**.
60. Publiczne odmówienie hymnu: Ciebie Boga... (Te Deum) w ostatnim dniu roku – **odpust zupełny**; w innym czasie (nawet prywatnie odmawiając) – **odpust częstkowy**.
61. Publiczne odmówienie hymnu: Przyjdź Duchu Święty (Veni Creator) w Nowy Rok i w uroczystość zesłania Ducha Świętego – **odpust zupełny**; w pozostałe dni (nawet prywatnie odmawiając) – **odpust częstkowy**.
62. Odmówienie modlitwy: Przyjdź Duchu Święty, napełnij serca wiernych Twoich i ogień miłości w nich zapal – **odpust częstkowy**.
63. Odprawienie Drogi Krzyżowej – warunki:
–odprawić przed stacjami Drogi Krzyżowej;

- musi być 14 krzyżyków;
  - rozważanie Męki i śmierci Chrystusa (nie jest konieczne rozmyślanie o poszczególnych tajemnicach każdej stacji);
  - wymaga się przechodzenia od jednej stacji do drugiej (przy publicznym odprawianiu wystarczy, aby prowadzący przechodził, jeśli wszyscy wierni nie mogą tego czynić) – **odpust zupełny**.
64. Odmówienie modlitwy: Nawiedz ten dom (Liturgia Godzin: Komplet po Nieszporach uroczystości) – **odpust częściowy**.
65. Nawiedzenie kościoła parafialnego: w święto tytułu lub 2 sierpnia, kiedy to przypada odpust „Porcjunkuli”; należy wtedy odmówić Ojcze nasz i Wierzę – **odpust zupełny**.
66. Nawiedzenie kościoła i ołtarza w dniu poświęcenia (dawnej konsekracji) i odmówienie tam Ojcze nasz i Wierzę – **odpust zupełny**.
67. Nawiedzenie kościoła lub kaplicy we Wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych (2 listopada) i odmówienie tam Ojcze nasz i Wierzę – **odpust zupełny**.
68. Nawiedzenie kościoła lub kaplicy zakonników w święto ich założyciela i odmówienie tam Ojcze nasz i Wierzę – **odpust zupełny**.
69. Nawiedzenie kościoła lub kaplicy w czasie trwania wizytacji pasterskiej – **odpust częściowy**; natomiast uczestniczenie tam w świętych czynnościach, którym przewodniczy wizytator – **odpust zupełny**.
70. Odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych podczas liturgii Wigilii Paschalnej lub w rocznicę swego chrztu – **odpust zupełny**; natomiast odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych przy pomocy jakiegokolwiek formuły w innym czasie – **odpust częściowy**.

Odpusty zatwierdzone dla Polski:

1. Uczestnictwo w nabożeństwie Gorzkich Żali jeden raz w okresie Wielkiego Postu w jakimkolwiek kościele na terenie Polski – **odpust zupełny**.
2. Nawiedzenie bazyliki mniejszej w następujące dni:
  - w uroczystość Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).
  - w święto tytułu;
  - w święto „Porcjunkuli” (2 sierpnia); – jeden raz w ciągu roku w dniu określonym według uznania – **odpust zupełny**.

Źródło:

1. Konstytucja Apostolska „Indulgentiarum Doctrina”, Paweł VI
2. „**odpust zupełny** i odpusty Częstkowe”, o. Bonifacy H. Knapik, OFM